

Nro. 26.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Martziusnak 31-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Hadi Történetek.

A Cs. Kir. és Fr. armádia közt a' *Piave* folyó viz környékén Mart. 15-ik napján történt csatáról, mellyről a' közelebb múlt posta napon költ *M. Kurir*, a' *Velentzei* tudósítások után rövideden emlékezett, illyetén officialis jelentést adott ki a' múlt szerdán költ *Bétsi Udv. Diarium*.

Még *Károly* Kir. Fő Hertzegnek Olasz Országi armádiához lett meg érkezése előtt, bizonyos okokra nézve a' *Tagliamento* folyó vizének háta megé vonták azt vezérjeink, nemcsak azért, hogy a' hosszú strápátzia miatt el lankadott seregeink ottan magokat ki pihenhessék, hanem

azért is, hogy az azon ármádiához küldetett truppok lassan lassan oda juthassanak.

„Illyen állapotban találta azt Ő Kir. Hertzegsége oda lett menetélekor. Gr. *Hohenzollern* Cs. K. Generális az alatta lévő corpussal a' *Piave* vize mellett vigyázott, kinek az a' parantsolatja vala, hogy míg a' környülállások engedik, onnan ki ne mozdúlyon, hogyha mindazáltal nagy erővel menne ellene az ellenség, azon esetre, vonynya vissza magát a' *Tagliamento*ig, és tellyességgel semmi tsatába ne botsátkozzék az ellenséggel.”

„Már ennekelötte néhány napokkal a' *Piave* vizének jobb partyához vonta az ellenség a' *Treviso* és *Bassano* alatt nyugodott segítő seregeit, a' mellyek rész szerént Frantzia Országból és a' *Rénus* környékéről, rész szerént az Egyházi Birodalomból mentenek hozzája a' Sz. Pápával szerzett békesség után. — Ellenben a' Cs. K. ármádiához küldetett truppok erőltetett marsútjaik után sem mehettek oda azon időre, a' mellyre Ő Kir. Hertzegsége reménylette vala.”

„Mindezeket észre vévén az ellenség, az alkalmatossággal élni kívánt, és három colonnében ment Gr. *Hohenzollern* Generális ellen. Ő elégtelen lévén a' számos ellenséggel való szembezállásra, *Sacile* alá vonta magát, de itten sem maradhatott tsendességber, mivel Mart. 12 ikén este felé rajta ment az ellenség egy colonnéje, a' másik pedig *Porto buffole* felé marsirozván körül akarta ötet keríteni. Illyetén környülállások közt erősen viaskodott ugyan velek, és tellyességgel nem engedte magát hátrább nyomatni; mivel mindazáltal méltán tarthatott az ötet bé keríteni igyekező ellenség colonnéjétől, elsőben *Bordonone* mellé, innen *Cordenon* keresztül *Valvasone* alá vonta a' kórmánya alatt lévő sereget.”

„Mart. 15-kén a' *Tagliamento* vizén ő által költözött, és Ő Kir. Hertzegsége is minden ott tanyázott népünket szorosabb punctumra vonta öfzve, egynéhány száz lovasokat hagyván hátra annak

jobb partyán, a' kik az ellenségnek minden moz-
dúlásaira szemesen vigyázni parantsoltattak."

„Mart. 16. ikán *Valvasone* mellől nagy erővel
indúlt ki ellenünk az ellenség, és nemcsak hát-
rább szoritotta említett lovasainkat, hanem mi-
vel a' mostani száraz idő miatt annyira le apadott
a' nevezett folyónak a' vize, hogy nemcsak lo-
vasságával, hanem gyalog seregeivel könnyen ál-
tal jöhetett azon, rajta hajtott azon környékén
tanyázott nepünkre, és mivel sokkal számosabb
vólt a' mieinknél, hosszas ellentállásunk után is
erőt vett rajtuk, a' melly velek való tsátazásban
halálos sebet kapott és rabságba is esett *Schulz*
Generális."

„Ö Kir. Hertzegsége álhatatossan meg akar-
ván azon feltétele mellett maradni, hogy a' se-
gitő seregeknek hozzája leendő érkezésekig sem-
mi nagy tsatába nem fogna az ellenséggel botsát-
kozni, a' kórmánya alatt lévő Cs. K. armádiát
Görtz és *Gradiska* mellé vissza vonta. Azonközben
a' Generál *Lusignan* vezérlésére bizatott corpust is
meg támadták *Tyrolisban* a' Frantziák, még pedig
olly nagy erővel, hogy hosszas velek való vias-
kodásunk után is lehetetlen vólt nékiek ellent ál-
lani. Ezen alkalmatossággal igen sokat szenve-
dett a' *Wallis Mihály* batallionja. *Lusignan* Ge-
nerális és *Ude* azon regementnek Obristlajtinántja
el téveledtek ezen véres tsatában, és a' mint
könnyen gyanítani lehet, mind a' ketten fogság-
ba estek."

„Továbbá arról tudósítja Ö Kir. Hertzegsége,
Wippachi fő kvártélyából Mart. 20. ikán a' Fels.
hadi Kancelláriát, hogy a' kórmánya alatt lévő
Cs. K. armádia, annakelőtte való nap *Palmába*, a'
Velentzei Republikának középszerű erősségébe
marsirozott bé, de mivel sem ágyúkat, sem más-
féle munitiókat ottan nem talált, e' mellett nin-
tsen is olly jó fekvése, a' hol bátorsággal meg
telepedni lehetne, *Isonzo* háta megé vonta ma-
gát, és *Gradiskát* is el foglálta két nevezetes okra

nézve: 1) Mivel a' nevezett folyó vizet, a' mostani nagy szárazság miatt mindenütt által lábólni lehet. 2) Mivel, a' mint már oda fenn is említettük, valameddig a' segítő seregek Ő Hertzegségéhez meg nem érkeznek, addig semmi nagy viadalban nem kívánna magát botsátani az ellenséggel. Ezen seregek napról napra mind jobban jobban közelitenek azon Cs. K. ármádiához, és a' mint leg közelebb értésünkre esett, a' *Mercandin* Cs. K. Feldmarsal-Lajtinánt vezérlése alatt lévő truppok Mart. 21-ik napján már *Villachba* jutottak."

„A' *Triesti* katona őrizet fő kórmányozójának *Pittoni* Generálisnak, minden történhető környülállásokra nézve illendő, és szükséges parancsolatot küldött Ő Kir. Hertzegsége.” — Ezen officialis tudósításon kívül a' következőket is közölhetjük Erd. Olvasóinkal:

Laybachból Mart. 24-ikén. Épen most halylyuk, hogy Mart. 20-ikán, két Fr. Commissarius ment volna bé egy sereg osztállyal *Goritziba*, és annak el foglalása után ismét előbre nyomúltak. A' mi ármádiánk *Adelsberg* és *Prevald* közt telepedett le. A' Generál-Stab ide hozzánk fog jöni.

Klagenfurtból Mart. 22-ik napjan. Noha sokféle hírek repdesnek körülöttünk az ellenségnek hozzánk felé való közelgetéséről, de mi kevés hitelt adhatunk azoknak, és az officialis tudósítások is nem ollyának, a' mellyekből valamelly szerentsétlenséget lehetne ki nézni. Egyebet ennél nem tudunk, hogy két nappal ennekelötte mintegy 20 vagy harmintz Fr. lovas vadász katonának mutogatták magokat *Tarvis* környékén.

Nagy Britannia.

Hyberniának hathatósabb védelmezésére számos hajó sereg fog a' *Korcki* kikötő helyben ennekutánna lenni, a' hová egynéhány 1000 főből álló hadi sereg küldetett *Angliából*. — A' Királyt kisirni szokott testörző sereg meg fog öregbítettetni, a'

kik közül mindenkor, valamikor a' Fejedelem valahová megyen, egy egy tisztt fog a' hintaja ablakja mellett lovagolni. — Melly nagy vigyazással legyen az Angliai Admirálitás az ellenség tengeri mozdulásaira, abból ki tettzik, hogy *Dünkerka* környékéről egy fél óra alatt meg lehet tudni *Londonban*, hogyha az ellenség az oda való kikötő helyből ki evez. E' végre számos apró hajótskákat állítatott ki bizonyos mellzéségre az Admirálitás, a' Frantzia és Anglia Országok közt fekvő tengeren. Öt minutum kívántatik arra, hogy a' Telegrafusnak segítsége által hir adattassék *Portsmouthból Londonba*.

Az az istentelen *Pierry* nevű Fr. patriota, a' ki néhai XVI. *Lajos Király* guillotiniroztásának alkalmatosságával egy fegyveres osztálynak kormányozója lévén a' dobot meg verette, mellynek harsogása miatt lehetetlen vólt az ártatlan Királynak a' környülállókhoz mondott beszédit meg érteni, és a' melly dolog ennekelötte *Santerre* Párisi ferfőző Generálisnak tulajdonítatott, most *Londonban* tartózkodik. Nem régiben öszve találkozáván vele egy emigrált Frantzia asszony, ki nek egynéhány atyafiait guillotiniroztatta, reá esmért, 's leg ottan hirt adott a' Politziának. Ő is észre vévén a' dolgot, azóltatól fogvá szüntelen bukdokig, de azért el nem kerülheti az érdemlett büntetést.

A' *Hyberniai* Parlamentomnak Februar. 21-ik napján tartott gyűllésében, nemcsak hasznosnak, hanem el kerülhetetlenül szükségesnek lenni itilte *Sir Parsons Lörintz* azon Orzágnak olly jó védelmező állapotba való helyheztetését, hogy akár melly szempillantásban készen legyen az oda ki szállani igyekező ellenségnek vissza verésére. E' végre, az ő értelme szerént, szükséges lészzen a' provincialis katonaságot még 50 vagy 60 ezerrel szaporítani. — Az első próba tételkor, *úgymond* ő, 25000 embert küldött ellenünk az ellenség, a' kiknek ha szerentséjek lehetett volna a' ki szállásra, bizonyossan egészlen fel dúlták volna hazánkat.

Mint hogy még most is köszörülnek ellenünk fogaiukat, ennekutánna nem 25000 emberrel, hanem sokkal többel fognak szerentsét próbálni, a' kiknek vissza veretésekre számos hadi nép kívántatik.

A' *Hyberniai* Status Titoknok *Pelhám* Úr a' *Londoni* kabinettel való alkudozásának mivóltát eleibe terjesztette a' Parlamentumnak, és fontos okokkal meg mutatta azt, hogy az Országnek külömbkülömbféle, nevezetesen annak védelmezésére szükséges költségei e' folyó esztendőben 3 millió és 800000 font sterlingre fognak menni. De mivel *Hyberniának* esztendei jövedelme 1 millió font sterlingnél fellyebb nem megy, szükség lézen a' két millió és 800000 font sterlinget más-tól költsön fel venni. Ő jobb utat és módot ezen summának ki szerzésére nem tud ennél, hogy az Ország *Angliától* kérjen költsön, mellynek credituma és jövedelmei mostanában virágzó állapotban vagynak. Az interesnek ki fizetésére bizonyos fundusokat kell ki keresni 's a' t.

Frantzia Ország.

A' szegény *Camus*, a' ki szüntelen a' Respublika adóságairól kiáltozott, a' *Versáliei* Országban egy szép jószágot vett 255000 liveresen, 's ezen summát egyszeriben le fizette. Hol vette ő ezt a' temérdek pénzt, maga leg jobban fogja tudni, kétség kívül nem *Austriai* fogságában, hanem azóltatól fogva szerzette magának, a' miólta a' finántziára ügyelő *Commissiónak* tagjává lett. Életének hátra lévő részét *Camusné* asszonyommal, és *Camus* Úrfival magánosságban kivannya el tölteni, és a' *Fr. Respublikának* 300 millió törvényeit maga *Tusculanumában* rendbe szedni.

A' *Mart. 8 ik* napján tartatott gyűllésben, az 500 személyből álló Tanáts eleibe terjesztette *Treilhárd* a' *Fr. Respublika* finantziájának mostani állapotját, melly nem a' leg jobbnak lenni láttatik. Az ő számadásaiból ki tettett, hogy a' *Respublikának* költségei rendkívül nagyok, jövedelmei

középszerűek. — A' rendes költségek 450 millió, a' rendkívül valók 550 millió liversre mennek esztendőnként. — A' rendes jövedelem 437 millió liversnél fellyebb nem megy; következésképen a' hátra lévő 16 milliomot, rendkívül való contributiók, hadi sattszolások és több igasságtalan utakon módakon kell ki fatsarni.

A' *Censeur* nevű *Párisi* újság levélben, ekként festi le a' Szerző Frantzia Országának jelenvaló állapotját: „A' historiákból azt olvassuk, hogy *Cáto* soha sem nevetett, *Tiberius* soha sem sirt; hogy *Caesarnak* gyilkosai mindnyáján nagy nyomorúságban vesztek el: de azt is olvassuk, hogy *Cromvel* a' maga ágyában hólt meg; hogy *Pén Tamás* soha sem, *Sieyes* pedig mindenkor hamisan esküdött; hogy *Róma* akkor vólt leg virágzóbb állapotban, midön a' Tanáts uralkodott, Frantzia Ország pedig soha sem vólt szerentsétlenebb, mint a' Convent kórmánya alatt; és így akkor fogunk mi a' leg keményebb szolgaságba esni, a' midön minden tyrannusainktól meg szabadúltaknak lenni gondollyuk magunkat.”

Olasz Ország.

Velentzéből Mart. 18-ik napján. Ezen hólnapnak első napján *Mantuába* érkezvén *Bonaparte* vezér kedves feleségével, a' Hertzegi palotába szállott bé kvártélyba. A' bé következett este az egész város ki vólt világosittatva az ő meg tisztelésére, más nap mind a' municipalitást, mind a' több székeket organizálta. Már eddig is 40000 zsák liszt vitettetett bé a' várba, a' melly egész esztendőre való eleséggel, sózott hussal, borral, etzettel, és orvossággal fog bé tölteni. — A' *Friauliai* hadi piatzról azt a' hirt vettük, hogy a' *la Cartera*, *Valvason* és *St. Vito* közt, a' *Tagliamento* folyóviztől nem mellze történt tsata igen véres vólt, és tsaknem éjfélig tartott.

Az *Olasz Ország* határaitól ekként ir egy valaki: *Bonaparte* fő vezér ismét egynéhány mil-

liomot kívánt a' *Velentzei* Respublikától, ezt is hozzá tévén, hogy ha kívánságát tellyesíteni nem fogják, azon Köz Társaságnak a' leg szebb részét, u. m. *Bresciat*, *Vicenzat*, *Bergamot*, *Bassánót* és *Verónát* öszve fogja kaptsolni a' *Cispadanai* Respublikával.

Hogy nem a' leg jobb környülállások közze legyen tétettve a' *Velentzei* Respublika, megtettzik azon *Maylandi* levélből, a' melly Mart. 15-ik napján költ: „A' következő *Velentzei* városok, u. m. *Bergamo*, *Brescia*, *Crema*, *Veróna* és több ehez hasonlók magok le akarnak mondani a' Respublikának tartozó engedelmességekről, és a' *Cispadanai* Respublikához kívánnják magokat kaptsoltatni, melly miatt nagy rémülésbe és félelembe estek a' *Velentzei* Nobilik.

Az *Ankoniai* Marchiáról ellenkezőképen beszélnek néhány közönséges levelek. Ennek lakosai nem a' leg jobb indulattal viseltetnek az ott maradott Frantziák eránt, melly miatt meg is fosztattak a' nállok találtatott fegyverektől. — *St. Vito*, *Macerata*, *Civita Nuova*, és *Monte S. Elpidio* nevű városokban nagy zenebona támadván, véres veszekedésre szolgálatott alkalmatosságot, mellynek le tsendesítése végett *Gubbio*ba küldötte a' Sz. Pápa *Arrigoni* Urat, mint maga követjét.

Az Egyházi Birodalom és Fr. Respublika közt kötött békesség után egynéhány nevezetes Frantzia tisztek jelentenek meg *Rómában*, nevezetesen *Victor* Generális az oda küldetett Fr. truppoknak fő vezérje, és *Cacault* Fr. követ. Az elsőbb fényes pompával ment oda bé, és *Vivaldi* *Marchese* palotájába szállott bé kvártélyba. — *Cacault* Fr. követ, mingyárt oda lett érkezése után a' Status Titoknokhoz *Busca* Kárdinálishoz ment, és mint a' Fr. Respublikának tellyes hatalommal fel ruházott követje, által adta nékie a' maga *creditionalis* levelét, mellyre nézve azon *caracterjében* bé is mutattatott Ő Szentségének, azután pedig minden ott lévő Európai követek eötet meg

látogatták. — A' XIV. *Lajos* Király által 1667-ik esztendőben a' festés és véses mesterségnek tökéletesítésére ottan fel állítatott; 100 esztendőnél tovább virágzott, de a' Fr. Revolucionának kezdete után onnan ki űzetett Frantzia Akadémiának Tanítói és Tanítványi is vissza mentenek, a' kiknek Febr. 25-ikén által is adatott annak tágas és szép épületje.

Febr. 19-ik napját követett éjjel 19 veretlen ezüstel és vert pénzél meg terhelt szekerek indultanak ki *Rómából* a' *Bonaparte* vezérlése alatt lévő Fr. ármádiához, a' mellynek betse két millió *Scudira* betsültetett. — A' pénzes szekereket 50 lovas katonák kísérték, a' kiknek mindeniknek egy egy vezeték lova vólt.

B. *Colli* Cs. K. Feldmarsal Lajtinánt Febr. 22-ik napján *Rómába* menvén, Febr. 24-ikén hofszas audientzián vólt a' Sz. Pápánál; Febr. 27-kén, onnan *Tiodiba* utazott.

Az *Ankonai* erősséget sok kö és föld épületekkel erősitik a' Frantziák, de senkit sem bortsátanak azoknak nézésére. — Az ott hagyattott számos Fr. katona őrizet egynéhány ezer emberrel fog szaporittatni, az oda való kikötő helyben is számos hajók épitetnek, a' hová egynéhány hadakozó hajókból álló kis flottátska várattatik.

Rómából Mart. 4-ik napján. Elég nagy árron vettük meg a' Frantziáktól a' békességet, de még is sokkal drágabban kellett vólna azt meg fizetnünk, ha a' Fels. Nápolyi Király közben nem vetette vólna magát. Világosan meg üzente Hertzeg *Pignatelli* követje által *Bonaparte* vezérnek, hogy a' Fr. ármádiának továbbrá való nyomúlását tovább bé húnyt szemekkel nem nézheti, és hanemha békességet szerez Ő Szentségével, mingyárt maga is ellene inditattya a' Nápolyi hadi seregeket. — Azt is értésére adatta néki, hogy olly békességet szerezzen a' *Római* udvarral, a' melly sem a' vallásnak, sem a' mostani igazgatás formájának ártálmára ne legyen.

A' közelebb múlt kedden költ *Grétzi* újság, a' következő *Triesti* levelet közli a' Publikummal: Tegnap, az az Mart. 20-ik napján, mingyárt reggel az a' hir támadott városunkban, hogy az ellenség Sz. Keresztnél, hozzánk egy posta mélföldre, legyen. Leg ottan minden kasszák, levelek, proviantok, munitiók, ágyúk, egy szóval, minden valami Császári vólt, rész szerént szekekre, rész szerént hajókra rakattak, és másúva vitettek. — Az itt őrizetben vólt Hesszen-Darmstadti truppok *Fiume* felé indúltak; minden Cs. K. tiszviselők, 12 magistratualis személyen kívül innen ki költöztek. — Azonban egnap egy városbeli tisztet küldött ki az ellenség fekvésének megvizsgálására, a' ki égyetlen egyet sem látván közülök, tsendessen villza tért.

Spanyól Ország.

Katalóniában nagy zenebona támadt a' népközt, mellynek okai a' többi között ezek lenni mondatnak: 2) Hogy a' köztök le telepedett Frantziák óltsóbban dolgozván mint ők, az ő kenyeret el vették, és hogy igen károsnak tartják magokra nézve az Angliával való háborút, mivel sok tzehalat hordván nékiek a' Brittusok, ők azokkal az egész Spanyól Országban kereskedvén, szép nyereséget kaptak. — Ezen zenebonas embereknek le tsendesítetésekre az úgy nevezett Walloni batallionok küldettek.

A' *Filippinai* kereskedő Társaságnak két gazdag kereskedő hajói tsak útjokban értvén azt meg, hogy a' *Madritti* udvar hadat izent a' *Londoninak*, a' *Kanariai* szigetek *Teneriffa* nevű városának kikötő helyébe eveztenek bé, fülökbe menvén, hogy egynéhány rabló Anglus hajók leselkedjenek utánnok. — Az azokon lévő portéka öt millió aranyra betsültetik.

Azon 6 gazdag kereskedő hajók közt, a' mellyeket a' *Cordova* Admirális kórmánya alatt lévő flotta, a' múlt Februariusnak 12-ikén el rab-

lott, és *Kadixba* küldött, egy olly Anglus fregatte is vólt, a' mellyet egymás Spanyol eskadre rablott el. — *Don Langára*, a' ki ennekelötte a' Spanyol flottát kórmányozta, nagy grafiában vagyon a' Királyi familia, és a' békesség Fejedelem előtt. (Igy neveztetik a' mostani első Spanyol Minister).

Az Anglus és Spanyol flották közt történt tengeri igen mérges és veszedelmes tsatáról, más-ként irnak az Anglusok, más-ként a' Spanyolok, és valamint az egyik, úgy a' másik magának tulajdonittya a' győzedelmet. — A' Spanyol flotta 26 linea hajóból, 11 fregattéból, 1 corvettéből, és 1 brigantinéből, az Anglus flotta pedig 16 linea hajóból, és egynéhány fregattéből állottak, melylyek a' *Portugalliai* koronához tartozó *Sz. Vince* fokánál, Febr. 15 ik napján egymásra bukkánván, leg ottan hadi rendbe állottak, és olly rendkívül való mérgeességgel viaskodtak egymás ellen, a' minémüre ezen folyó század történeteinek irói nem emlékeznek. Négy napnál tovább tartott ez a' tengeri tsata, mind a' két rézről egynéhány hajók el süllyedtek. A' Spanyol Admirális *Trinite* nevű 130 ágyús hajóján, mellyen keresztül kossúl repdestek az Anglus ágyú golyóbisók, több veszett el 400 embernél, végtére, midön minden árbotzfáit, és vitorláit el vesztette, és a' süllyedéshez is igen közelgetett volna, egy Spanyol fregatta által bé vonattatott a' *Kadixi* kikötő helybe. Vége lévén a' tsatának, a' tenger partya felé vonta magát az Anglus flotta. Utánna küldvén a' Spanyol kórmányfészék egynéhány linea hajókat, és fregattékat, meg parantsolta, hogy valahol talállyák, mingyárt gyújtsák meg.

Hihetöképen nem a' Spanyol flotta diadal-maskodott az Angliai flottán, hanem ez amazon, leg alább úgy hirdettette azt ki a' *Londoni* fő kórmányfészék, melly által nagyon meg vigasztaltattak az oda való kereskedők. — A' Spanyol flottán 2212, az Anglus flottán 1232 ágyúk vóltanak. Amazon 261 ember hólt meg, és 342 kapott sebet; ezen pedig mind öszve 300 ember vesztette el az

életet, és sebesítetett meg, a' kik közt 5 tisztek vóltanak. — A' *Madritti* tudósítások fzerént 2 Anglus hajó süllyedt el és 5 károsítatott meg.

Ügy hallatik, hogy a' Spanyol Grandesek és nevezetesebb familiák, minden eszeket és ereje- ket arra fordították, hogy a' fent említett első Status Ministert *de la Pace* Hertzeget kedvetlen- ségbe ejtsék a' Kir. udvar előtt.

Batáviai Respublika.

Mintegy 6 millió *deficit* találtatván azon Com- missiónak kasszájában, melly a' Batáviai zsóld- ban lévő Frantzia truppokra vigyázott, egy az el- söbb tagok közül meg fogattatott, hivatalbeli társainak pedig kemény büntetés alatt meg tilta- tott a' *Hágából* való el menetel. — Lassan lassan mind a' *Friszlandiai*, mind a' *Zütphaniai* zenebona le tsendesedett. — *Amsterdámban* egy bizonyos és titkos gyűléseket tartó emberekből álló klúb nyi- latkozott ki, mellynek nemtsak világi emberek, hanem osly prédikátorok is tagjai vóltanak, a' kik a' polgári hitet le nem tették.

A' *Hágai* Convent kemény büntetés alatt meg tiltotta a' narants színű pantlikának, vagy más efféle jeleknek viseletét, az Orániai dalloknak énekeltetését, egy szóval minden ollyatén gyüllé- seket, a' mellyek a' zenebona indításra és revo- lutióra alkalmatosságot szolgáltathatnának. A' kik ezen parantsolatot által hágni mérefzlik, meg sepröztetvén, 10 esztendei számkivetésre fognak sententziáztatni.

Az új provincialis administratiónak, avagy az előbbi Hollandiai Statusoknak tagjai az egész tartományban ki választattak, a' kik tsaknem mindnyáján a' mértékletes részhez tartoznak. Ez az administratió 4 Commissiót fog maga közül választani, úgymint a' melly a' köz Jóra, a' finan- tziára, a' hadi dolgokra, és a' commerciumra, avagy kereskedésre ügyeljen és viseljen gondot,

addig, míg az új Constitutió tökéletesen el végződik, és gyakorlásba vétetődik. — Mostan épen abban foglalatoskodik a' Convent, miképen kellessék a' taksákat és a' közönséges adót meg határozni. — Egy *Wyk* nevű Procurator, másokkal való tilalmas correspondentiája miatt közönséges poeniteálásra, 200 arany birságra, és az ellene indítatott processus költségeinek meg fizetésére büntettetett. — A' különös tartományok által tétett adosságokra nézve, azt a' végzést hozta a' *Hágai* Convent, hogy ámbár már minden tartományoknak különös adósságait mint az egész nemzetét úgy kelletik venni, mivel mindazáltal némelly tartományok kevés, mások igen sok adósságot tsináltak, 's ez által a' kevés adósságot tsinált tartományok felettébb meg terheltenének, minden tartomány tartozik a' maga adosságának interessét fizetni, mind addig, míg egészlen le nem fizetődik az adósság.

Ezen kérdés: Miként kellyen a' népnek a' maga voksát a' Constitutiónak vagy bé vételére, vagy meg vetésére nézve adni, a' gyülekezeteknek száma, vagy a' voksolóknak sokságához képesté, sok perpatvarra és veszekedésre való alkalmatosságot szolgáltatott a' Conventben. Végtére a' következő tikkelyekben állapotának meg a' nemzeti képviselők: 1) A' Constitutió bé vételének, vagy meg vettetésének meg határozatása a' tartományoknak számok szerént állitassék meg, következésképen a' tartományoknak számok szerént kilentz voksnak kelletik meg határoztatni. 2) És így bátor egyik tartományban kevesebb voksolók fognak találtatni mint a' másokban, mindazáltal semmi külömbség ne tétessen e' miatt a' meg határozásban. 3) Ellenben a' gyülekezeteknek gyülléseiben, nem a' tartományoknak, hanem a' választó személyeknek számára kell tekinteni. 4) A' gyülekezetek voksaiknak öszve szedettetésekkor nem a' gyülekezeteknek, hanem a' voksolóknak számok szerént határozódják meg a' dolog.

Német Ország.

A' *Biponti* Hertzeg *Maximilián*, mostan vett kedves feleségével, *Karolina* született *Badeni* Hertzeg asszonnyal Mart. 16-ik napján *Manheimba* érkezett, a' honnan *Münchenbe* fog utázni, a' *Palatinatusi Vál. Fejedelemnek* látogatására, kinek betses élete néhány hetektől fogva az el enyészéshez közelget. Ennek történhető halálával, a' *Westfaliai* békességnek ereje mellett, mind a' *Palatinatusi Vál. Fejedelemség*, mind a' *Baváriai* Hertzegség, a' *Biponti* Hertzegre fog hárámlani. — A' *Manheimi* lakosok fényes pompával akarták ötet fogadni, de ő, mint az illy költséges, azonban haszon nélkül való tzerémoniának nem kedvellője, szives hajlandóságokat kegyelmesen vette, de a' költség tételt meg nem engedte.

A' *Rénus* felső és alsó környékeinek lakosai nagy bizodalomban vagynak az eránt, hogy a' Cs. K. és Fr. ármádiák közt való fegyverfeszülés még a' jövő Majus hólnapig fog tartani, ámbár azt is jól tudják, hogy a' Cs. K. Kommandónak parantsolatja szerént, Mart. 15-ik napjára minden hadi tisztnek a' maga regementjéhez kellett menni. *Werneck* Cs. K. Generális *Diezbe* tette által a' maga fő kvártélyát. — *Moreau* Fr. fő vezér visszament a' *Rénusi* és *Moseli* ármádiához, mellynek egy része *Lotharingiának* határain kantonirozik. — *Ferino* Generális le tette a' *Rénusi* ármádia jobb szárnyának vezérlését, és a' *Páris* környékén fekvő corpusnak kórmányát vette kezére. — A' mint bezzélik, az északi Fr. ármádia öszve fogja magát kaptsolni a' *Sámbrei* és *Máási* ármádiával, mellynek kórmánya *Hoche* Generálisra vagyon bizattatva. —

A' *Koloniai* lakosok még most is mély homályban vagynak jövődöbeli sorsok felől. Halátik, hogy *Hoche* Generálisnak tellyes hatalmat adott volna a' *Directorium* arra, hogy maga tette szerént organizállya a' *Frantziák* által elfoglaltatott Német tartományoknak polgári igazgatását.

Bonn városában igen nagy lárma vólt minapában a' lakosok és Fr. katonaság közt az elsőbeken tett bosszúság tétel és sérelem miatt. Sokakkal, kivált az asszony nép közül igen otsmányúl bántak a' Frantziák, úgy hogy némellyikről a' felső és alsó öltözetét is le tépték. Sőt, a' mi több magok közt a' katonák közt is rút lárma vólt, és egynéhány tífztet meg öltek 's meg sebesítettek a' gránátérosok. — Ezen dolognak nyomozására, és a' zenebona inditoknak méltóképen való meg büntetésekre maga *Hoche* Generális is *Bonnba* ment.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Mart. 8 ik napján. A' tyúk is néha nagy szemet dombot fel vakar. Egy bizonyos helységben egy szegény asszonynak egy kedves tyúkját el lopták, melly tsekélységen annyira meg indúlt a' nyavalyás, hogy bújában a' nagy pálinka italnak adta magát előbbeni szokása ellen, következésképen egykor egy ittze pálinkát annyira meg iddogált, hogy a' benne meg gyúlván hirtelen halált okozott magának. — Ezen reménytelen töéténeten szegény öreg férje elméjében meg háborodott, és ha engedték volna, erővel a' Számos vizébe ugrott vólna, és hosszas orvoslás után is állig lehetett ötet eszére hozni. Bár meg tanúlnák az efféle emberek, hogy holmi héjábavalóságokon nem kellene meg indúlni, és hogy mindenek nem történetből avagy szerentséből, hanem az Isten akaratjából lesznek.

Itt egy bizonyos városban egy hajadon leány le nyelvén a' tök magot, nagyon meg dagatt a' hasa tölle, és 9 hólnap múlván egy olly gyermeket szült e' világra, kinek sem orra, sem fülei nem valának. Úgy állittyák némellyek, hogy azon tsuda borjút tsudálta vólna meg az anyja, mellyről a' múlt esztendőben költ 43-ik Kurirban a' 683-ik lapon emlékezet vagyon.

Egy magát mind ruházatjára, mind maga viseletére nézve Úrnak képzelgetett fő tolvaj hor-

doztatta magát itt körülöttünk bérbe fogadott szekereken egy tsalafinta leánnyal edgyütt, ki után egy szomszéd Vármegyéből futó levél küldtetvén, mint ökröket 's lovakat lopott tolvaj után, Nemes Vármegyénkben Hodászon meg fogatott úti társával egyetemben. — Illyeténféle emberekre szemesebb vigyázattal lehetne ügyelnünk, így sok bárány bérbe öltözött farkasokat el foghatnánk.

Körülöttünk, és talán' egyebütt is sokaknál olyan szokás van farsangban, hogy a' visitát sokkal gyakrabban és vastagabb rovátékokban viszik, mint egyébkor, azon fő tzélből pedig, hogy akkor vendégeltetessenek és múlathassának. — Egy valaki, tsak kitsiny és homályos rangú ember nehezen felejtven a' farsangolást a' böjt elein, ezt a' módot találta, hogy maga mellé vévén egy nőtelen legényt, egyik környéktől a' másikig mind bé nézegették a' leányokat, kiknek ártatlan szülei, ki tudja mi nagy reménységet képzeltek elméjükben, mindenütt torkig tractáltak őket, míg nem végre észre vévén tsalfaságokat ajtót nyitának ezen elzem iszom embereknek. Ha tehát a' legény meg nézi a' leányt, a' leány is jól meg nézze a' legényt, ha valójában személyt keresé, vagy élelmet?

Selmetz Bányán egy szegény varga felesége meg únván e' világi sok nyomorúságot, Mart. 21-ikén, a' midön a' férje vásáron, és a' szolgálója a' templomban vóltak, a' kályhát keményen bé fütötte, és midön már sebes tűz lett vólna, a' tejét bé ütötte, és egy 3 hólnapos tsetsemőjével abba bé botsátkozván, minekelötte mások észre vehették vólna, öszve égett.

* * *

A' *Magy. Kurirnak* azok az Erdemes Olvasói, a' kik a' barna paripa abrakjának, és patkojának az árrát még eddig fel nem küldötték, alázatossan emlékeztettetnek tett igireteknek bé tellyesítésére.

Vége az 1-ső Fertály-Eszkendőnek.

D. D. S.